

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

факультет цивільного захисту
кафедра управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Техніко-економічний аналіз заходів у сфері професійної діяльності
(назва навчальної дисципліни)

вибіркова

(обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)

за освітньо-професійною програмою «Цивільний захист»
підготовки ступеня магістр
у галузі знань 26 «Цивільна безпека»
за спеціальністю 263 «Цивільна безпека»

Рекомендовано кафедрою управління та
організації діяльності у сфері цивільного
захисту на 2024-2025 навчальний рік.
Протокол від «21» серпня 2024 року № 1

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної
дисципліни «Техніко-економічний аналіз заходів у сфері професійної
діяльності»

2024 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Навчальна дисципліна «Техніко-економічний аналіз заходів у сфері професійної діяльності» є вибірковою компонентою освітньо-професійної програми «Цивільний захист» спеціальності 263 «Цивільна безпека» у галузі знань 26 «Цивільна безпека».

Навчальна дисципліна «Техніко-економічний аналіз заходів у сфері професійної діяльності» має теоретично-прикладний характер: у теоретичному плані вона покликана поглибити знання стосовно організації і функціонування системи цивільного захисту в державі; у прикладному - сформувати навички проведення аналізу у межах діяльності окремої структурної одиниці (органу, підрозділу) ДСНС.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Григоренко Наталія Володимирівна, доцент кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту факультету цивільного захисту, кандидат наук з державного управління
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська, 7, кабінет №114. Робочий номер телефону: (057) 370-50-52
E-mail	grigorenkonv@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	організаційно-економічні механізми та інструменти управління діяльності органів та підрозділів ДСНС; оцінка ефективності заходів у сфері цивільної безпеки; цивільний захист
Професійні здібності	професійні знання, досягнення у сфері наукових інтересів, значний досвід викладацької діяльності
Наукова діяльність за освітньою компонентою	Профіль у Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=hrNA_GwAAAAJ&hl=ru Профіль у ORCID: https://orcid.org/0000-0002-4972-4515 Профіль у SCOPUS: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57218556892

Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щосередини з 16.00 до 17.00 в кабінеті № 111. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення дисципліни: сформувати у здобувача вищої освіти необхідний рівень знань та умінь для проведення всебічного аналізу фінансово-господарської діяльності органів та підрозділів з метою розробки та прийняття економічно обґрунтованих рішень щодо ефективного використання різних видів ресурсів та зменшення наслідків при запобіганні та ліквідації надзвичайних ситуацій.

Основні завдання вивчення дисципліни: оволодіння методами техніко-економічного аналізу при обґрунтуванні організаційно-технічних заходів цивільного захисту; організації фінансового та матеріального забезпечення органів управління та сил цивільного захисту для реалізації їх основних функцій.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	очна (денна)
Статус дисципліни	вибіркова
Рік підготовки	1
Семестр	2-й
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	3,0
- кількість модулів	3
- загальна кількість годин	90
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	20
- практичні заняття (годин)	18
- семінарські заняття (годин)	6
- лабораторні заняття (годин)	-
- курсовий проект (робота) (годин)	-
- самостійна робота (годин)	46
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	-
- підсумковий контроль (диференційований залік, екзамен)	Диференційований залік

Передумови для вивчення дисципліни - наявність освітнього ступеня бакалавра.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої-професійної програми «Цивільний захист» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких дисциплінарних результатів навчання:

Дисциплінарні результати навчання	ДРН
Виявити навички пошуку, збирання та аналізу інформації про соціально-економічний стан адміністративно-територіальної одиниці з метою визначення ризиків виникнення надзвичайних ситуацій	ДРН 1
Розробляти, обґрунтовувати та реалізовувати ефективні організаційно-технічні заходи, пов'язані зі здійсненням органами місцевого самоврядування повноважень у сфері цивільного захисту	ДРН 2
Здійснювати розрахунки економічної ефективності техніко-економічних заходів у сфері цивільного захисту	ДРН 3
Здійснювати розрахунки вартості платних послуг, що надаються органами (підрозділами) ДСНС	ДРН 4
Здійснювати розрахунки доходів і витрат для функціонування органу (підрозділу)	ДРН 5
Здійснювати аналіз стану матеріальних активів органу (підрозділу)	ДРН 6

- формування у здобувачів вищої освіти очікуваних компетентностей з дисципліни:

Очікувані компетентності з дисципліни	ОКД
Здатність до системного розуміння діяльності ДСНС в умовах ринкової економіки	ОКД 1
Здатність відповідально відноситися до різних видів ресурсів щодо запобігання та ліквідації надзвичайної ситуації	ОКД 2
Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи	ОКД 3
Здатність використовувати інформацію страхового фонду документації у випадках настання небезпечних подій та надзвичайних ситуацій	ОКД 4
Здатність до визначення фінансових та матеріальних ресурсів для ліквідації надзвичайних ситуацій і їх наслідків	ОКД 5
Здатність до проведення техніко-економічного аналізу економічної ефективності організаційно-технічних заходів у сфері цивільного захисту	ОКД 6
Здатність до організації фінансово-господарської діяльності органів (підрозділів)	ОКД 7

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

знання:

- основ побудови бюджетної системи України;
- основних напрямків економічної політики держави та особливості її реалізації в органах (підрозділах);
- законодавчих та нормативних актів, що регулюють фінансово-господарську діяльність органів і підрозділів ДСНС;
- методики розрахунку вартості платних послуг;
- методів оцінки економічної ефективності організаційно-технічних заходів у сфері цивільного захисту;
- основних положень щодо створення, зберігання, поповнення, використання матеріальних резервів усіх рівнів для запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та їх наслідків;
- основних положень проведення публічних закупівель;
- форм та методів планування фінансового та матеріально-технічного забезпечення підрозділів ДСНС;

уміння:

- оцінювати економічну ефективність від впровадження організаційно-технічних заходів необхідних для запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій;
- виконувати розрахунки вартості платних послуг, що надаються органами (підрозділами) ДСНС;
- складати проекти кошторисів доходів та видатків на утримання органів та підрозділів ДСНС;
- проводити інвентаризацію матеріальних цінностей;
- знаходити резерви економії витрат фінансово-господарської діяльності підрозділів ДСНС;

комунікації:

- донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації;
- збору, інтерпретації та застосування даних;

відповідальність та автономію:

- управління складною професійною діяльністю чи проектами;
- спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих контекстах;
- формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти;
- здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії.

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

МОДУЛЬ 1. ЕКОНОМІЧНІ ЯВИЩА І ПРОЦЕСИ В СИСТЕМІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Тема 1.1. Основні засади соціально-економічного районування.

Тема 1.2. Основи фінансування бюджетної сфери.

Тема 1.3. Страхові фонди як джерело забезпечення страхового захисту.

Тема 1.4. Особливості формування вартості платних послуг у сфері цивільного захисту.

МОДУЛЬ 2. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Тема 2.1. Оцінки ефективності системи управління.

Тема 2.2. Методи економічного обґрунтування управлінських рішень.

Тема 2.3. Оцінка економічної ефективності організаційно-технічних заходів у сфері цивільного захисту.

МОДУЛЬ 3. ФІНАНСУВАННЯ СИСТЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Тема 3.1. Особливості фінансування територіальної та функціональної підсистем єдиної системи цивільного захисту.

Тема 3.2. Особливості фінансування органів та підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС).

Тема 3.3. Основні положення фінансування місцевої пожежної охорони (МПО) та добровільної пожежної охорони (ДПО).

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Форма здобуття освіти: очна (денна)					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські) заняття	лаборат орні заняття	самостійна робота	модульна контроль на робота
2- й семестр						
Модуль 1. Економічні явища і процеси в системі цивільного захисту						
Тема 1.1 Основні засади соціально- економічного районування.	9	2	–	–	5	–
Тема 1.2 Основи фінансування бюджетної сфери.	8	2	2	–	4	–
Тема 1.3 Страхові фонди	13	2	6	–	5	–

як джерело забезпечення страхового захисту.						
Тема 1.4 Особливості формування вартості платних послуг у сфері цивільного захисту.	8	2	—	—	4	2
Разом за модулем 1	36	8	8	—	18	2
Модуль 2. Оцінка ефективності управлінських рішень						
Тема 2.1 Оцінки ефективності системи управління.	9	2	2	—	5	
Тема 2.2 Методи економічного обґрунтування управлінських рішень.	9	2	2	—	5	—
Тема 2.3 Оцінка економічної ефективності організаційно-технічних заходів у сфері цивільного захисту.	11	2	2	—	5	2
Разом за модулем 2	29	6	6	—	15	2
Модуль 3. Аналіз фінансування системи цивільного захисту						
Тема 3.1 Особливості фінансування територіальної та функціональної підсистем єдиної системи цивільного захисту.	8	2	2	—	4	—
Тема 3.2 Особливості фінансування органів та	8	2	2	—	4	—

підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС).						
Тема 3.3 Основні положення фінансування місцевої пожежної охорони (МПО) та добровільної пожежної охорони (ДПО).	9	2	–	–	5	2
Разом за модулем 3	25	6	4	–	13	2
Разом	90	20	18	–	46	6

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Державна система страхового фонду документації (виїзне заняття)	6
2.	Аналіз методів економічного обґрунтування управлінських рішень	2
3.	Проблеми фінансового забезпечення діяльності підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій	2
Разом		10

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Алгоритм складання кошторису пожежно-рятувального підрозділу	2
2.	Підходи до оцінки ефективності системи управління	2
3.	Розрахунок економічної ефективності організаційно-технічних заходів у сфері цивільного захисту	2
4.	Розрахунок орієнтованих витрат на утворення та утримання МПО та ДПО	2
Разом		8

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується в таких формах:

навчальні заняття за видами, консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються **такі методи навчання і викладання:**

- методи навчання за джерелами набуття знань: словесні методи навчання (лекція, пояснення, бесіда); наочні методи навчання (ілюстрація, виїзне заняття); практичні методи навчання (практична робота);
- методи навчання за характером логіки пізнання: аналітичний, синтетичний, індуктивний, дедуктивний, традиційний;
- методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається: проблемний виклад, частково-пошуковий, дослідницький;
- інноваційні методи навчання: робота з навчально-методичною літературою; навчання з використанням технічних ресурсів (відкрита освіта через соціальні мережі та вебресурси); інтерактивні методи; методи організації навчального процесу, що формують соціальні навички - softskills;
- науково-дослідна робота;
- самостійна робота.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: диференційований залік, реферати, есе, студентські презентації та виступи на наукових заходах.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України з переведенням в оцінку за рейтинговою шкалою - ЄКТС та в 4-бальну шкалу.

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань з навчальної дисципліни за різними шкалами:

За 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України	За рейтинговою шкалою (ЄКТС)	За 4-бальною шкалою
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно
0–34	F	

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі усного опитування (фронтальне та індивідуальне), проведення контрольних робіт, перевірки самостійних робіт, тестування.

У процесі вивчення дисципліни проводиться проміжний модульний контроль: здобувачі вищої освіти виконують три модульні контрольні роботи.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі диференційованого заліку.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі вищої освіти, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни:

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
Модуль 1	лекції	4	—	—
	практичні заняття	1	5	5
	семінарські заняття (виїзні заняття)	3	5	15
	Модульна контрольна робота	1	20	20
Разом за модуль 1				40
Модуль 2	лекції	3	—	—
	практичні заняття	2	5	5
	семінарські заняття	1	5	5
	Модульна контрольна робота	1	20	20
Разом за модуль 2				30
Модуль 3	лекції	3	—	—
	практичні заняття	1	5	5
	семінарські заняття	1	5	5
	Модульна	1	20	20

	контрольна робота			
Разом за модуль 3				30
Разом за поточний контроль				100
II. Індивідуальна самостійна робота (є не обов'язковою)				12
III. Підсумковий контроль (диференційований залік)				–
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському та практичному заняттях. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) та набутих навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти на семінарському занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

5 бали – питання розкриті в повному обсязі, відповідь вірна; обґрунтовано та аргументовано вільно викладає матеріал під час усного опитування, письмових відповідей; правильно вирішив усі тестові завдання;

4 бали – достатньо повно володіє навчальним матеріалом; обґрунтовано його викладає під час усного опитування, письмових відповідей, але при викладанні деяких питань допускаються несуттєві неточності та не достатньо наведеної аргументації; вирішено до 80% тестового матеріалу;

3 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом; під час усних та письмових відповідей питання розкриті, але обґрунтування та аргументації відповіді недостатні; вирішено до 60% тестового матеріалу;

2 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом; поверхово та фрагментарно викладає його під час усних та письмових відповідей; вирішено до 40% тестового матеріалу;

1 бал – частково володіє навчальним матеріалом; не в змозі викласти зміст більшості питань під час усного опитування, письмових відповідей; вирішено до 20% тестового завдання;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти під час усного опитування, письмових відповідей; не вирішив жодного тестового завдання.

Доповнення до оцінювання знань здобувачів вищої освіти на семінарському занятті:

Доповнення виступу:

2 бали отримують здобувачі вищої освіти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст, зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але

суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень теми заняття.

1 бал отримують здобувачі вищої освіти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Запитання до доповідачів:

2 бали отримують здобувачі вищої освіти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво можуть доповнити хід обговорення теми.

1 бал отримують здобувачі вищої освіти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

5 балів - практичне завдання виконано в повному обсязі, відповідь вірна, здійснений аналіз, сформульовані висновки, використовуються професійні терміни;

4 бали - практичне завдання виконано на 90%, відповідь вірна, здійснений аналіз, сформульовані висновки, використовуються професійні терміни; при розв'язанні практичних завдань допущені окремі неістотні неточності та незначні помилки;

3 бали – практичне завдання виконано на 70%; не здійснений аналіз, висновки не сформульовані; при розв'язанні практичних завдань допущені істотні та значні неточності та помилки;

2 бали – практичне завдання виконано на 40%; не здійснений аналіз, висновки не сформульовані; при розв'язанні практичних завдань допущені істотні та значні неточності та помилки;

1 бал - володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнання явищ; практичне завдання виконано на 25%; при розв'язанні практичних завдань допущені істотні помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити; не розуміє змісту практичного завдання.

Модульна контрольна робота є формою проміжного контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення останнього практичного (семінарського) заняття в межах окремого залікового модуля.

Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з одного практичного завдання та одного теоретичного питання.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні модульних контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 20 балів):

20 балів – вірно розв'язана задача з дотриманням всіх вимог до виконання; глибоко і всебічно розкрито теоретичне питання;

16-19 балів – вірно розв’язана задача, але допущені несуттєві неточності та незначні помилки; розкрито теоретичне питання, але не вистачає достатньої аргументації;

12-15 балів – неповністю розв’язана задача; допущені неточності та помилки; недостатньо обґрунтовано та аргументовано розкрито теоретичне питання;

8-11 бали – неповністю розв’язана задача, допущені неточності та помилки; недостатньо обґрунтовано та аргументовано розкрито теоретичне питання, допущені суттєві помилки та неточності;

4-7 – неповністю розв’язана задача, допущені значні граматичні чи стилістичні помилки та практично не розкрито теоретичні питання;

0-3 балів – не володіє навчальним матеріалом; практично не розкрито теоретичні питання; задача не розв’язана; завдання не виконане.

Перелік питань для підготовки до модульного контролю № 1:

1. Теоретичні основи соціально-економічного районування.
2. Принципи соціально-економічного районування.
3. Система адміністративно-територіального устрою України.
4. Індекс людського розвитку.
5. Регіональна оцінка рівня техногенного навантаження в Україні.
6. Основні показники для оцінювання стану соціально-економічного розвитку території.
7. Методи комплексної оцінки соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних громад.
8. Порядок паспортизації територій щодо ризиків виникнення на них надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.
9. Сутність і специфіка бюджету як основного фінансового плану держави.
10. Структура бюджетної системи України.
11. Управління бюджетною системою.
12. Бюджетний процес і його учасники.
13. Класифікація податків.
14. Склад і структура доходів та видатків бюджету, фактори, що впливають на них.
15. Доходи та видатки місцевих бюджетів.
16. Сутність та особливості функціонування бюджетних установ.
17. Джерела формування і напрями використання коштів бюджетних установ.
18. Державна система страхового фонду документації.
19. Створення та формування страхового фонду документації.
20. Ведення та використання страхового фонду документації.
21. Порядок створення регіонального страхового фонду документації.
22. Створення та формування Державного реєстру потенційно небезпечних об’єктів.

23. Організаційне забезпечення надання платних послуг у сфері цивільного захисту.
24. Матеріально-технічне забезпечення надання державних послуг у сфері цивільного захисту.
25. Основні положення формування вартості платних послуг.

Перелік практичних задач до модульного контролю № 1:

1. Визначення економічної ефективності управлінського рішення непрямим методом.
2. Визначення економічної ефективності управлінського рішення методом визначення за кінцевими результатами.

Перелік питань для підготовки до модульного контролю №2:

1. Основні напрямки ефективності менеджменту організації.
2. Поняття ефекту та ефективності управлінського рішення.
3. Економічна ефективність управлінського рішення та методи її оцінки.
4. Застосування методів оптимізації для пошуку ефективних рішень.
5. Сутність економічних методів управління.
6. Основні засади економічного обґрунтування управлінського рішення.
7. Економічний аналіз як один з інструментів обґрунтування управлінського рішення.
8. Економічна складова матриці управлінського рішення за умов кризової ситуації.
9. Побудова дерева цілей для органу управління у сфері цивільного захисту.
10. Види економічного аналізу.
11. Основні принципи економічного аналізу.
12. Види економічного аналізу.
13. Метод та методика економічного аналізу.
14. Аудит як метод дослідження систем управління.
15. Роль управлінського обліку в дослідженні систем управління.
16. Послідовність і особливості обґрунтування доцільності та оцінки ефективності організаційно-технічних заходів.
17. Обґрунтування технічної та економічної необхідності реалізації заходів.
18. Економічний ефект як узагальнюючий показник ефективності капітальних вкладень.
19. Основні показники ефективності організаційно-технічних заходів.
20. Методика приведення витрат (результатів) за фактором часу.
21. Методика визначення річного економічного ефекту запропонованих заходів.
22. Оцінка соціально-економічної ефективності оперативної діяльності підрозділів ДСНС.
23. Методика техніко-економічного обґрунтування протипожежних заходів.

24. Метод порівняльного оцінювання варіантів організаційно-технічних заходів.
25. Вибір показників економічної ефективності, їх розрахунок.

Перелік практичних задач до модульного контролю № 2:

1. Розрахунок економічної ефективності організаційно-технічних заходів у сфері цивільного захисту

Перелік питань для підготовки до модульного контролю № 3:

2. Основні правові та економічні положення закупівель товарів, робіт та послуг.
3. Передумови здійснення закупівель розпорядниками бюджетних коштів.
4. Фінансування ЄДС ЦЗ.
5. Основні положення методики оцінки ризику збитків від надзвичайних ситуацій на регіональному рівні.
6. Порядок відшкодування матеріальних збитків та надання допомоги постраждалим внаслідок надзвичайної ситуації.
7. Особливості кошторисного фінансування органів (підрозділів) ДСНС.
8. Система оплати праці ДСНС.
9. Структура грошового забезпечення особового складу органів та підрозділів ДСНС.
10. Основні види соціального захисту особового складу органів (підрозділів) ДСНС.
11. Кошторис бюджетної організації, його форма та зміст.
12. Видатки на утримання органів (підрозділів) ДСНС.
13. Основні положення щодо створення і використання матеріальних резервів для запобігання, ліквідації надзвичайних ситуацій.
14. Поняття державного резерву, його склад, призначення.
15. Основні засади створення і використання матеріальних резервів для запобігання, ліквідації надзвичайних ситуацій.
16. Номенклатура та обсяги матеріальних резервів для запобігання, ліквідації надзвичайних ситуацій.
17. Порядок відпуску матеріальних цінностей з матеріального резерву для запобігання, ліквідації надзвичайних ситуацій.
18. Характеристика видів матеріальних резервів для запобігання, ліквідації надзвичайних ситуацій.
19. Організація обліку майна в органах (підрозділах) цивільного захисту.
20. Місцеві фінанси та бюджетна децентралізація.
21. Участь громад в управлінні розвитком територій.
22. Європейський досвід в організації безпеки життєдіяльності населення на місцевому рівні.

23. Фінансове забезпечення витрат, пов'язаних зі здійсненням органами місцевого самоврядування повноважень у сфері цивільного захисту.
24. Основні положення організації фінансового та матеріально-технічного забезпечення МПО.
25. Основні положення організації фінансового та матеріально-технічного забезпечення ДПО.
26. Фінансування заходів цивільного захисту в ОТГ із залученням бюджетних та позабюджетних коштів.

Перелік практичних задач до модульного контролю № 3:

1. Визначення річних видатків на утриманні органів (підрозділів) ДСНС.
2. Визначення річних видатків на утримання МПО.
3. Визначення річних видатків на утримання ДПО.

Індивідуальна самотійна робота (є не обов'язковою) є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Здобувачу вищої освіти необхідно обрати одну з рекомендованих тем та самотійно виконати поглиблене теоретичне дослідження. Результати дослідження оформити звітом у формі есе, реферату або презентації.

Критерії оцінювання індивідуальної самотійної роботи (є не обов'язковою).

Критерії оцінювання індивідуальної самотійної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 12 балів):

- 12 балів – самотійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;
- 10-11 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки;
- 8-9 балів – робота виконана майже на 90% від загального обсягу;
- 6-7 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;
- 4-5 бали – здобувач виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу;
- 3 бали – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу;
- 2 бали – виконана частина роботи складає від 10% до 49% від загального обсягу;
- 1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу;
- 0 балів – завдання передбачене на індивідуальну самотійну роботу здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самотійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати

міжпредметні та внутрішньопредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), уміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

*Перелік рекомендованих завдань для індивідуальної самостійної роботи
здобувачів вищої освіти:*

1. Роль і місце соціально-економічного районування.
2. Участь громад в управлінні розвитком територій.
3. Прогнозування соціально-економічного розвитку територій.
4. Економічна доцільність приватної, комунальної та державної форм власності.
5. Особливості функціонування бюджетних установ у системі державних фінансів.
6. Програмно-цільовий метод бюджетування.
7. Проблеми фінансового забезпечення діяльності підрозділів ДСНС.
8. Економічний ризик природних і техногенних катастроф України.
9. Аналіз методів економічної оцінки ефективності управлінського рішення.
10. Аналіз прямих операційних витрат бюджетної організації.

Підсумковий контроль (семестровий) успішності здобувачів вищої освіти проводиться у формі диференційованого заліку. Семестровий диференційований залік передбачає оцінювання засвоєного здобувачами вищої освіти навчального матеріалу з даної навчальної дисципліни на підставі результатів поточного та проміжного контролю. Диференційований залік проводиться після закінчення вивчення навчальної дисципліни до початку екзаменаційної сесії.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

1. Впровадження системи надання державних електронних послуг у сфері цивільного захисту. / Н. В. Григоренко, В. Б. Дзюндзюк // Інвестиції: практика та досвід: – К. : ТОВ «ДКС Центр», 2015. – № 20. – С. 137–141.
URL: <https://cutt.ly/oRDDHnp>
2. Економічний аналіз. Навчальний посібник / В.М. Серединська, О.М. Загородна, р.В. Федорович – Тернопіль: Видавництво АСТОН, 2010 р. – С.624
URL: <https://cutt.ly/YRDD0Ex>
3. Зарубіжний досвід побудови систем надання державних послуг у сфері цивільного захисту Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр.

- Х. : Вид-во ХарPI НАДУ “Магістр”, 2015. – Вип. 2 (49), с. 290-297 URL: <https://cutt.ly/SRDff2S>
4. Конспект лекцій з дисципліни «Техніко-економічний аналіз заходів у сфері професійній діяльності». Для здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 263 «Цивільна безпека». Укладачі: Григоренко Н.В.– Х.: НУЦЗУ, 2021. – 57 с.
 5. Методичні вказівки до виконання модульних контрольних робіт з дисципліни «Техніко-економічний аналіз заходів у сфері професійній діяльності» для здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за спеціальністю, 263 «Цивільна безпека». Укладачі: Григоренко Н.В.– Х.: НУЦЗУ, 2021. – 52 с.
 6. Моніторинг та оцінка результативності надання державних послуг у сфері цивільного захисту Інвестиції: практика та досвід: – К. : ТОВ «ДКС Центр», 2015. – № 21. – С. 118–122. URL: <https://cutt.ly/3RDFbD3>
 7. Надзвичайні ситуації як чинник впливу на розвиток системи надання державних послуг у сфері цивільного захисту / Н. Григоренко // Вісник Національного університету цивільного захисту України: зб. наук. пр. – Х.: Вид-во НУЦЗУ, 2018. – Вип.1 (8) – 542 с. – (Серія " Державне управління"). – С. 389–398. URL: <https://cutt.ly/oRDFWx1>
 8. Організація ефективного менеджменту в області захисних споруд цивільного захисту / Н.В. Григоренко, Д.Ю. Полковниченко/ Міжнародна науково-практична конференція «Problems of Emergency Situations», 20 травня 2020 р. – НУЦЗУ. URL: <https://cutt.ly/3RDFTH3>
 9. Особливості державних послуг у сфері цивільного захисту / Н.В. Григоренко. III Міжнародна наукова конференція "Безпека держав центрально-східної Європи в контексті екологічних загроз" 25-26 травня 2017 р. м. Слупськ, Поморська академія, Інститут національної безпеки, с. 233-238, с. 329. URL: <https://cutt.ly/uRDFLra>
 10. Практикум з дисципліни «Техніко-економічний аналіз заходів у сфері професійній діяльності». Для здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 263 «Цивільна безпека». Укладачі: Григоренко Н.В.– Х.: НУЦЗУ, 2021. – 27 с.
 11. Прийняття управлінських рішень в системі надання державних послуг у сфері цивільного захисту / Н. В. Григоренко, О. І. Ляшевськ. Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія : Державне управління. - 2016. - Вип. 1. - С. 210-216. URL: <https://cutt.ly/4RDFCFF>
 12. Система державних послуг у сфері цивільного захисту : монографія / Н.В. Григоренко. – Харків: НУЦЗУ, 2017. – 248 с. URL: <http://univer.nuczu.edu.ua>
 13. Страхові відносини. Курс лекцій. Катунін А.М., Григоренко О.М., Гарбуз С.В., Григоренко Н.В. -137 с. URL: <https://cutt.ly/pRDFMah>

14. Соціально-економічний захист населення під час надзвичайних ситуацій
Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр. – Х. : Вид. ХарPI
НАДУ «Магістр», 2014. – № 3 (46). – С. 244–250. URL: <https://cutt.ly/bRDF2nB>
15. Determining the Effect of Anthropogenic Loading on the Environmental State of a
Surface Source of Water Supply / Ponomarenko R., Plyatsuk L., Hurets L.,
Polkovnychenko D., Grigorenko N., Sherstiuk M., Miakaiev O. Eastern-European
Journal of Enterprise Technologies, 3(10 (105)), 54-62, 2020. URL:
<https://cutt.ly/6RDGp4j>
16. Green energy and environmental protection: problems of state regulation in Ukraine
and EU experience / D. Polkovnychenko, N. Grigorenko, O. Liashevska, M.
Bolovnev, N. Kalashnik, T. Filippova, S. Stankevych. URL: <https://cutt.ly/hRDGlq6>
17. The features of civil protection services Authority and society (History, Theory,
Practice): scientific magazine: – Tbilisi, Georgia, 2015 – № 2. – С. 96–107. URL:
<https://cutt.ly/bRDGnTT>

Інформаційні ресурси

1. <https://www.dsns.gov.ua> – офіційний сайт Державної служби України з
надзвичайних ситуацій
2. <https://zakon.rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України
3. <https://books.nuczu.edu.ua> – офіційний сайт бібліотеки НУЦЗУ
4. <https://nuczu.edu.ua> – офіційний НУЦЗУ
5. <https://decentralization.gov.ua> – «Децентралізація дає можливості»

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Кожен здобувач вищої освіти повинен дотримуватися моральних
норм, правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності.
2. Кожен здобувач повинен мати опорний конспект лекцій та вести в
ньому записи власноруч. Під час самостійної роботи проводити записи
опрацьованого матеріалу за темою лекції, практичного (семінарського)
заняття.
3. Попередня підготовка до практичних (семінарських) занять повинна
проводитися за рекомендованою літературою.
4. Практичні завдання повинні бути виконані вчасно та якісно.
5. Доступ до НМКД забезпечується платформою Університету
(<https://nuczu.edu.ua>) та електронною системою управління навчанням
Moodle (<http://moodle.nuczu.edu.ua/>).
6. На останньому тижні викладання навчальної дисципліни в семестрі
науково-педагогічний працівник має оголосити здобувачам вищої освіти
отримані бальні оцінки з дисципліни під час практичних, семінарських,
занять у присутності всієї навчальної групи.
7. Здобувач вищої освіти, який не використав надане йому право у

встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів.

8. Здобувач вищої освіти, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного та /або проміжного контролю, має право на відпрацювання їх у двотижневий термін після повернення до навчання, але до початку екзаменаційної сесії.

9. Здобувач вищої освіти допускається до складання підсумкового (семестрового) контролю, якщо він виконав усі види обов'язкових робіт, що передбачені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни в семестрі та набрав за них необхідну кількість балів (не менш 60 балів).

10. Підсумковий бал з навчальної дисципліни є сумою балів, одержаних за поточний, проміжний (модульний) контроль.

11. Якщо здобувач вищої освіти був не допущений до підсумкового (семестрового) контролю, він повинен до встановленого терміну повторного оцінювання набрати необхідну кількість балів з поточного та/або проміжного (модульного) контролю, виконуючи додаткові види робіт або перескладаючи модульну контрольну роботу.

12. Здобувачу вищої освіти, який не склав під час підсумкового (семестрового) контролю керівником факультету дозволяється повторне складання цього виду контролю за окремим графіком на термін до двох тижнів від початку наступного осіннього семестру (при умові не складання не більше двох видів підсумкового (семестрового) контролю).

13. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.

14. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту при перевірці на плагіат, есе – 70 %.

15. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

16. У разі, якщо здобувач вищої освіти не погоджується з оцінкою, яку отримав під час підсумкового контролю, він має право в день оголошення результатів звернутися до деканату факультету з відповідною апеляційною заявою.

17. У виключному порядку окремим здобувачам вищої освіти можуть встановлюватись індивідуальні терміни складання сесії.

Розробник:

доцент кафедри

управління та організації діяльності

у сфері цивільного захисту,

кандидат наук з державного управління

Наталія ГРИГОРЕНКО